

for en anden national Folkedel i Anliggender, som kun kan ligge i Folkets egne Hænder. Jeg anerkender gerne, og ikke blot anerkender, men jeg konstaterer gerne og har gjort det saa ofte, men kan gøre det nu med bedre Føje end nogen Sinde før, at den Maade, hvorpaa Staten behandler Mindretal paa begge Sider af Grænsen, er meget bedre, end den har været før. Dèr er der altsaa Fremskridt, men det vigtigste, det der opnaas ved kulturel Autonomi, er dog at vise Respekt for det andet Folk, at give det andet Folk Frihed. Det gør man ikke, man vil alligevel være Formynder, man vil ikke nøjes med som Stat at give de Rammer, i hvilke Mindretallet kan udfolde sit Liv. Nej, Livet selv vil man have i sine Hænder, hvad man dog ikke kan. Jeg vil vistnok i Samlingens Løb faa Lejlighed til at komme nærmere ind paa dette, jeg vil kun bringe det i Erindring ogsaa her.

Naar man vil forhandle med Tyskland om de økonomiske Forhold, angaaende Toldgrænsen, som det er blevet krævet fra mange Sider, og som det kræves med allerstørste Kraft fra vor Side nede i Nordslesvig, maa man gøre det som en, der ved, at der ligger Muligheder, og som vil disse Muligheder, som en, der vil en Samvirken. Man maa ikke kun nødtvungen prøve paa at rette noget paa det, man maa bære sig ad som en, der helst vil have hele Spørgsmaalet ordnet over hele Linien. Man maa ikke blot se paa, at Tyskland lægger Told paa danske Landbrugsvarer, men ogsaa paa, at den tyske Industri er belastet med Told fra dansk Side. Man maa altsaa ikke se ensidigt og partisk paa det. Man maa være fuldkommen klar over, at det danske Landbrug er Hovederhvervet, og at dets Interesser maa staa i første Linie, naar man forhandler. Industrien har selvfølgelig ogsaa sin Berettigelse og vil skaffe sig Muligheder for Fremtiden, men den maa dog være belavet paa ogsaa at kunne taale lidt skarpere Vind, end den har mødt i Krigstiden og Efterkrigstiden. Naar man vil forhandle og komme til et Resultat med Tyskland, maa man komme som den, der ved, at slige Forhandlinger, slige Sammenlutninger og Tilmænelser paa det økonomiske Omraade maa ligge paa den Linie, som ogsaa andre Stater er nødt til at følge. Man kan godt være bekendt at være Foregangsmand eller Foregangsstat paa dette Omraade. Man skal ikke blot gøre det, naar Forholdene tvinger og man ikke kan unddrage sig det. Det største, der kan ske for at vende de økonomiske Forhold i Danmark, vil være det, at man gør noget i den

af mig nævnte Retning. Man maa begribe den Linie, i hvilken de andre Stater ogsaa gaar, det vil sikre Fremtiden med Hensyn til forskellige Forhold, der nu er truet paa saa mange Maader.

Jeg har allerede sagt, at Nøden er størst i de nyerehvervede Landsdele i Nordslesvig. Jeg vil i denne Sammenhæng gerne pege paa noget, som er særlig uhyggeligt i saadanne Nødstilfælde. Det kan være, at man sporer det i hele Landet, men det mærkes særlig hos os. Naar der er Nød, naar der er mange Tvangssalg og Rets-sager, er det selvfølgelig en god Tid for Sagførerne. Det er et uhyggeligt Forhold, at Nødstider for hele Landet netop skal være gode Tider for dem, der har alle disse Rets-sager at ordne. Jeg vilde ikke have omtalt det, hvis jeg ikke vilde have gjort opmærksom paa, at det er særligt dyrt i Danmark at gaa Retsvejen. Der er ofte ikke bestemte Satser og Gebyrer, saa man ved, hvad man har at rette sig efter. Gebyrerne og Satserne kunde i mange Tilfælde ligge lavere, end de gør, og det vilde være ønskeligt at naa frem i den Retning. Jeg kan sige, at man i Nordslesvig er ligefrem forbitret over det. Man er stedt i Nød, saa man ikke ved, om man i det hele taget har en økonomisk Basis at hvile paa, og alligevel skal man give disse store Afgifter og Gebyrer.

Da jeg sidste Gang talte her, talte jeg ogsaa om den Mand, der skarpest har vendt sig mod Statsstyret og de Forhold indenfor Danmark, der til Dels har voldt Nøden i Nordslesvig, Cornelius Petersen. Jeg skal ikke tale om ham i Dag, men jeg skal gøre opmærksom paa, at man indenfor Danmark har en Mand, der allerede i 20 Aar har slaaet til Lyd for lignende Tanker som Cornelius Petersen og har gjort det paa en mere afklaret, rolig og besindig Maade. Jeg ved ikke, om de ærede Medlemmer kender Lægen Dr. Torbøl i Nr. Nebel, der nylig har udgivet en Bog om Parlamentarismen og Lokalismen. Jeg ser, at nogle af de Herrer smiler, men de Herrer skal ikke smile ad en Mand, der staar ensomt og har ført sin ensomme Kamp nu i 20 Aar. Derfor kan han alligevel sige meget, der er rigtigt, og som der maaske var Anledning til at tænke lidt over. Han taler om Landet som det, der gerne skulde bære største Parten af Folkemængden, i Stedet for at alle gaar til Byerne, og netop i denne Forbindelse nævner han Selvstyretanken, og han taler om en Del af de industrielle Foretagender, som nu er koncentreret i Byerne, især paa Grund af Dampkraften, men som nu, da vi har Elektricitets-